

Raport z realizacji
PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ
GMINY ŚREM
w latach 2018-2019

Śrem, wrzesień 2020 r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
2. DZIAŁANIA NA RZECZ GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ W GMINIE ŚREM ZREALIZOWANE W LATACH 2018-2019.....	6
3. WNIOSKI.....	17

1. WSTĘP

Gospodarka niskoemisyjna stanowi jeden z podstawowych obszarów interwencji realizowanych w latach 2014-2020 w krajach Unii Europejskiej. Działania w zakresie wspierania gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów i bardziej przyjaznej środowisku zostały uszczegółowione w **pakiecie klimatyczno-energetycznym**, czyli zestawie dokumentów legislacyjnych i zbiorze założeń, przyjętych przez Radę Europejską w 2007 r. i dotyczących przeciwdziałania zmianom klimatycznym. Stanowią one, że do 2020 r. Unia Europejska¹:

- o 20% zredukuje emisję gazów cieplarnianych w stosunku do poziomu emisji z 1990 r.,
- o 20% zwiększy efektywność energetyczną, w stosunku do prognoz na rok 2020,
- zwiększy udział energii odnawialnej w finalnej konsumpcji energii do 20% (dla Polski - do 15%),
- zwiększy udział biopaliw w ogólnej konsumpcji paliw transportowych co najmniej do 10%.

„Plan gospodarki niskoemisyjnej gminy Śrem” (PGN) został przyjęty do realizacji uchwałą Nr 155/XVI/2015 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 17 grudnia 2015 r. W wyniku opinii Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu, konieczne było skorygowanie ww. dokumentu. Zaktualizowany PGN przyjęto uchwałą Nr 196/XIX/2016 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 24 marca 2016 r. Z kolei uchwałą Nr 214/XXII/2016 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 9 czerwca 2016 r. zmieniono PGN poprzez dodanie załącznika nr 6 *Elementy zrównoważonej mobilności miejskiej*. Ze względu na konieczność zmiany PGN, m.in. poprzez uwzględnienie kolejnych inwestycji z zakresu mobilności miejskiej, planowanych do realizacji przez gminę Śrem w najbliższych latach, uchwałami Nr 252/XXVII/2016 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 27 października 2016 r. oraz Nr 330/XXXIV/2017 z dnia 29 czerwca 2017 r., przyjęto do realizacji kolejne wersje dokumentu. Aktualna jego wersja stanowi uchwałę Nr 452/XLVI/2018 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 28 czerwca 2018 r.

PGN jest strategicznym dokumentem określającym rozwiązania przyjęte przez gminę w zakresie działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych, w obszarach związanych z użytkowaniem energii w budownictwie, transporcie, energetyce, gospodarce komunalnej oraz

¹ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 2009/406/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wysiłków podjętych przez państwa członkowskie, zmierzających do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w celu realizacji do roku 2020 zobowiązań Wspólnoty dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych, Dz.U. UE Nr L 140/136, 5.6.2009.

zarządzaniu gminą w latach 2015-2020.

Celem strategicznym jest transformacja gminy w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, poprawę efektywności energetycznej, wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i poprawę jakości powietrza. Jednym z aspektów jest **redukcja zużycia energii oraz emisji dwutlenku węgla (CO₂) o 20%** do 2020 r. w stosunku do przyjętego roku bazowego (2010), z wyłączeniem emisji z sektora przemysłowego.² W PGN założona została redukcja emisji dwutlenku węgla w wielkości 10 836 Mg CO₂, która będzie wynikiem zmniejszenia zużycia energii finalnej, a także zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w wytwarzaniu energii na terenie gminy Śrem. Założone zostało także zmniejszenie zużycia energii finalnej w wielkości 28 993 MWh względem przyjętego roku bazowego.

PGN zarazem wpisuje się, jak i jest zgodny z wizją rozwoju gminy oraz celami strategicznymi zawartymi w Strategii Rozwoju Gminy Śrem na lata 2013 – 2020.

W ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 264, z późn. zm.) wskazano, że poprawie efektywności energetycznej służą następujące rodzaje przedsięwzięć:

- 1) izolacja instalacji przemysłowych;
- 2) przebudowa lub remont budynku wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi;
- 3) modernizacja lub wymiana:
 - oświetlenia,
 - urządzeń i instalacji wykorzystywanych w procesach przemysłowych lub w procesach energetycznych lub telekomunikacyjnych lub informatycznych,
 - lokalnych sieci ciepłowniczych i lokalnych źródeł ciepła w rozumieniu art. 2 pkt 6 i 7 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów,
 - modernizacja lub wymiana urządzeń przeznaczonych do użytku domowego;
- 4) odzyskiwanie energii, w tym odzyskiwanie energii w procesach przemysłowych;
- 5) ograniczenie strat:
 - związanych z poborem energii biernej,
 - sieciowych związanych z przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej lub gazu ziemnego,
 - na transformacji,
 - w sieciach ciepłowniczych,
 - związanych z systemami zasilania urządzeń telekomunikacyjnych lub informatycznych;

²Zgodnie z wytycznymi pn. „Poradnik. Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP)?”

- 6) stosowanie, do ogrzewania lub chłodzenia obiektów, energii wytwarzanej w instalacjach odnawialnego źródła energii, ciepła użytkowego w wysokosprawnej kogeneracji w rozumieniu ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne lub ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych.

W PGN zidentyfikowano **priorytetowe działania** z zakresu ograniczenia:

- emisji gazów cieplarnianych w budynkach mieszkalnych i usługowych poprzez ograniczenie wykorzystania paliw i energii (poprawa efektywności energetycznej poprzez m.in. przeprowadzenie termomodernizacji) oraz zwiększenie udziału wykorzystania OZE,
- emisji gazów cieplarnianych w transporcie poprzez zmniejszanie wykorzystania paliw transportowych (modernizacja i rozbudowa szlaków komunikacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem transportu niskoemisyjnego),
- emisji gazów cieplarnianych poprzez działania nieinwestycyjne z zakresu niskoemisyjnych zamówień publicznych (w tym w obszarze transportu publicznego oraz floty pojazdów służbowych gminy), edukacji ekologicznej czy koordynacji planowania przestrzennego.

Realizacja zadań uzależniona jest od możliwości pozyskania dofinansowania na przeprowadzenie działań, a także indywidualnych decyzji mieszkańców.

W ramach prowadzonego monitoringu realizacji zadań wskazanych w PGN sporządzane są raporty. Niniejszy „Raport z realizacji Planu gospodarki niskoemisyjnej gminy Śrem” obejmuje lata 2018-2019 i odnosi się wyłącznie do stopnia realizacji poszczególnych zadań w nim przewidzianych.

Inwentaryzacja kontrolna emisji dwutlenku węgla z poszczególnych sektorów zostanie wykonana w 2021 r., w kolejnym raporcie.

Podstawą opracowania Raportu były informacje otrzymane od podmiotów zobowiązanych do realizacji przyporządkowanych im zadań.

Monitoring realizacji PGN oparty jest na wskaźnikach i miernikach odzwierciedlających stopień realizacji każdego zadania. Główne wskaźniki monitorowania realizacji PGN przypisane poszczególnym celom szczegółowym (1. ograniczenie emisji gazów cieplarnianych do 2020 r., 2. zmniejszenie zużycia energii na jednego mieszkańca do 2020 r., 3. zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych do 2020 r.) zostaną oszacowane w raporcie końcowym uwzględniającym stopień realizacji zadań w 2020 r.

Szczegółowe wskaźniki monitorowania przypisane do każdego zadania w Harmonogramie rzeczowo-finansowym zostały dla omawianego okresu wskazane w rozdziale 2.

2. DZIAŁANIA NA RZECZ GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ W GMINIE ŚREM ZREALIZOWANE W LATACH 2018-2019

„Plan gospodarki niskoemisyjnej gminy Śrem” został opracowany w perspektywie do 2020 r. W ramach PGN wspierane są działania mające na celu zmniejszenie emisji dwutlenku węgla, podejmowane zarówno przez gminę Śrem, jak i jednostki organizacyjne, mieszkańców gminy czy jednostki usługowe i przemysłowe, działające na terenie gminy.

Jak już wspomniano, działania przewidziane do realizacji obejmują następujące obszary: energetyka, budownictwo i gospodarstwa domowe, transport, edukacja i dialog społeczny oraz administracja publiczna.

Stan realizacji zadań wskazanych w harmonogramie rzeczowo- finansowym „Planu gospodarki niskoemisyjnej gminy Śrem”

Lp.	Działanie	Beneficjent	Planowany okres realizacji		Stan realizacji	Wskaźniki monitorowania	Okres sprawozdawczy	
			od	do			2018	2019
Energetyka								
1	Instalowanie odnawialnych źródeł energii tj. modułów fotowoltaicznych „PV”	Inwestorzy prywatni	2015	2020	W trakcie realizacji	1. Łączna moc zainstalowanych instalacji fotowoltaicznych [kWp]	0,024	0,008
						2. Produkcja energii elektrycznej z systemów fotowoltaicznych [MW/rok]	b.d.	b.d.
<p>Uwaga: moc instalacji zamontowanych w oparciu o środki pochodzące z dotacji udzielonych przez Gminę Śrem. Opis podjętych działań: W roku 2018 udzielono pięciu dotacji w tym zakresie na łączną kwotę 10 000,00 zł, w roku 2019 udzielono dwóch dotacji na łączną kwotę 4 000,00 zł</p>								
2	Instalowanie odnawialnych źródeł energii tj. elektrowni wiatrowych	Inwestorzy prywatni	2015	2020	W trakcie realizacji	1. Łączna moc zainstalowanych instalacji wiatrowych [kW]	b.d.	b.d.
						2. Produkcja energii elektrycznej z instalacji OZE [MW/rok]		
<p>Uwaga: działanie realizowane przez mieszkańców we własnym zakresie – brak informacji o ilości instalacji, wielkości produkcji energii elektrycznej</p>								
3	Podłączenie kolejnych obszarów do miejskiej sieci ciepłowniczej (i potencjalne zintegrowanie z podłączeniem do sieci kanalizacyjnej w celu obniżenia kosztów inwestycji)	PEC Operator Sp. z o. o.	2015	2020	W trakcie realizacji	1. Liczba nowych przyłączy do sieci ciepłowniczej [szt.]	5 przyłączy	1 przyłączy
<p>Opis podjętych działań: 1) w 2018 r. zrealizowano następujące inwestycje (koszt: 572 786,00 zł; długość wybudowanej sieci: 0,322 km): – montaż węzła przyłączeniowego do budynku Spółdzielni Mieszkaniowej przy ul. Dezyderego Chłapowskiego w Śremie, – wykonanie przyłącza ciepłego do budynku przy ul. Żurawiej 6A w Śremie, – budowa przyłącza ciepłego od komory K-26-4 do węzła ciepłego na terenie Jednostki Wojskowej w Śremie,</p>								

Lp.	Działanie	Beneficjent	Planowany okres realizacji		Stan realizacji	Wskaźniki monitorowania	Okres sprawozdawczy	
			od	do			2018	2019
Energetyka								
	<ul style="list-style-type: none"> – modernizacja węzła ciepłego w budynku Szkoły Podstawowej Nr 6 w Śremie, – modernizacja węzła ciepłego dla budynku mieszkalnego przy ul. Kopernika 13 C w Śremie, – wykonanie z rur preizolowanych DN 100 2x5,5 mb przyłącza ciepłego do budynku przy ul. Żurawiej 6C w Śremie, budowa sieci rozdzielczej preizolowanej DN100 2x279,4 mb, budowa spustów preizolowanych DN25 2x1,5 mb), – wykonanie z rur preizolowanych DN 40 2x5,5 mb przyłącza ciepłego do budynku przy ul. Żurawiej 6B w Śremie, budowa sieci rozdzielczej DN100 2x38,7mb), – wykonanie z rur preizolowanych DN 50 2x37,5 mb przyłącza ciepłego do budynku przy ul. Dezyderego Chłapowskiego 5 w Śremie; <p>2) w 2019 r. wykonano węzeł cieplny jednofunkcyjny oraz przyłącze ciepłe do kompleksu handlowego przy ul. Ludwika Zamenhofska 20 (koszt: 140 050,00 zł; długość wybudowanej sieci: 0,080 km).</p>							
4	Monitoring zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej	Gmina Śrem	2015	2020	W trakcie realizacji	1. Liczba zainstalowanych urządzeń pomiarowych [szt.]	1	0
Uwaga: monitoring w budynkach użyteczności publicznej prowadzony jest na bieżąco na podstawie bazy danych SIM (System Informacji o Mediach). W 2018 r. zainstalowano dwukierunkowy licznik energii w budynku Szkoły Podstawowej Nr 6 w Śremie.								
5	Wsparcie w formie dotacji do wymiany przestarzałych pieców indywidualnych mieszkańców na bardziej efektywne	Gmina Śrem	2015	2020	W trakcie realizacji	1. Liczba wymienionych źródeł ciepła [szt.]	88	85
						2. Moc wymienionych źródeł ciepła [kW]	b.d.	b.d.
						3. Liczba przydzielonych dotacji [szt.]	88	85
<p>Opis podjętych działań:</p> <p>1) w 2018 r. udzielono 88 dotacji na dofinansowanie kosztów następujących inwestycji:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zmiana źródła ciepła z węglowego na gazowe (63 dotacje), – zmiana źródła ciepła z węglowego na kocioł spełniający wymagania 5 klasy (23 dotacje), – zmiana źródła ciepła z węglowego na elektryczne (2 dotacje); <p>2) w 2019 r. udzielono dotacji na dofinansowanie kosztów następujących inwestycji:</p>								

Lp.	Działanie	Beneficjent	Planowany okres realizacji		Stan realizacji	Wskaźniki monitorowania	Okres sprawozdawczy	
			od	do			2018	2019
Energetyka								
	<ul style="list-style-type: none"> – zmiana źródła ciepła z węglowego na gazowe (66 dotacji), – zmiana źródła ciepła z węglowego na kocioł spełniający wymagania 5 klasy (19 dotacji). Koszty poniesione: w 2018 r.: 439 508,27 zł, w 2019 r.: 434 616,00 zł.							
Budownictwo i gospodarstwa domowe								
6	Termomodernizacja i modernizacja energetyczna budynków	Gmina Śrem, Powiat Śremski, Areszt Śledczy w Śremie	2015	2020	Zrealizowano	1. Moc zmodernizowanych systemów grzewczych [kW]	533,651	0,0
						2. Powierzchnia użytkowa budynków poddanych kompleksowej termomodernizacji [m ²]	8 621,45	0,0
Opis podjętych działań: w 2018 r. przeprowadzono termomodernizację Szkoły Podstawowej Nr 6 w Śremie. Poniesione koszty: 4 534 119,61 zł; Zakres prac obejmował docieplenie ścian zewnętrznych, docieplenie stropodachów, wymianę okien i drzwi, wymianę instalacji C.O., wymianę opraw oświetleniowych, montaż paneli fotowoltaicznych.								
7	Modernizacja energetyczna zasobów mieszkaniowych Spółdzielni Mieszkaniowej w Śremie, oś. Helenki i oś. Nowa Strzelnica	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Śremie	2015	2022	W trakcie realizacji	1. Powierzchnia użytkowa budynków poddanych kompleksowej termomodernizacji [m ²]	0,0	7101,0
						2. Moc zmodernizowanych systemów grzewczych [kW]	nie dotyczy (nie modernizowano systemów grzewczych, nie instalowano odnawialnych źródeł energii)	nie dotyczy (nie modernizowano systemów grzewczych, nie instalowano odnawialnych źródeł energii)
						3. Moc zainstalowanych OZE [kW]		
						4. Produkcja energii elektrycznej z instalacji OZE [kW]		
						5. Produkcja ciepła z instalacji OZE [MJ]		

Lp.	Działanie	Beneficjent	Planowany okres realizacji		Stan realizacji	Wskaźniki monitorowania	Okres sprawozdawczy	
			od	do			2018	2019
Budownictwo i gospodarstwa domowe								
W 2018 r. nie prowadzono termomodernizacji budynków na terenie gminy Śrem. W 2019 r. przeprowadzono termomodernizację budynków przy ul. Ignacego Paderewskiego 9 i przy ul. Fryderyka Chopina 4a (koszty poniesione: 2 295 660,00 zł).								
8	Termomodernizacja obiektów Katolickiego Centrum Edukacji i Kultury w Śremie	Parafia p.w. Najświętszego Serca Jezusa w Śremie	2016	2017	Nie zrealizowano	1. Powierzchnia użytkowa budynków poddanych kompleksowej termomodernizacji [m ²]	0,0	0,0
						2. Ilość wymienionej stolarki okiennej i drzwi [szt.]	0	0
Transport								
9	Budowa i modernizacja dróg na terenie gminy	Gmina Śrem	2008	2016	W trakcie realizacji	1. Długość nowych/zmodernizowanych odcinków dróg [km]	2,536	2,065
						2. Liczba nowych elementów infrastruktury drogowej [szt.]	b.d.	b.d.
<p>Opis podjętych działań:</p> <p>1) 2018 r.: Koszty poniesione: 6 261 191,00 zł; Zakres prac: budowa ul. Brzechwy i ul. Makuszyńskiego w Śremie – etap II, budowa drogi w Dalewie – etap IV, budowa ul. Grunwaldzkiej w Śremie – przebudowa przepustu, budowa drogi gminnej w Grzymysławiu – etap II, budowa ciągu pieszo-rowerowego przy ul. Jeziornej w Śremie, budowa ul. Nowe Osiedle w Mechlinie – etap II, budowa ul. Spokojnej w Mórce – etap I, budowa dróg gminnych w Nochowie – ul. Wiosenna – etap I, przebudowa ul. Nowowiejskiego w Śremie – etap I, przebudowa ul. Szafirkowej w Psarskiem – etap I, budowa ulic Święcickiego i Józefa Chelmońskiego w Śremie;</p> <p>2) 2019 r.: Koszty poniesione: 6 098 263,67 zł; Zakres prac: przebudowa ul. Nowowiejskiego w Śremie, budowa dróg gminnych w Nochowie, modernizacja mostów w Śremie, budowa ul. Święcickiego i ul. Józefa Chelmońskiego w Śremie, budowa ul. Szafirkowej w Psarskiem, budowa ul. Parkowej w Śremie, budowa ul. Ogrodowej w Dąbrowie, budowa ul. Ks. Jerzego Popiełuszki w Śremie, budowa ul. Ametystowej i Brylantowej w Zbrudzewie, budowa dróg śladowych (ul. Leśna, Nochowo), budowa drogi w Orkowie,</p>								

Lp.	Działanie	Beneficjent	Planowany okres realizacji		Stan realizacji	Wskaźniki monitorowania	Okres sprawozdawczy	
			od	do			2018	2019
Transport								
	budowa dróg w Mórce (ul. Wiatrakowa), budowa dróg w Olszy-Bystrzku, modernizacja dróg gruntowych i asfaltowych.							
10	Wprowadzenie publicznego transportu rowerowego	Gmina Śrem	2015	2020	W trakcie realizacji	1. Liczba osób korzystających z rowerów	164	6536 wypożyczeń, 825 użytkowników
	Opis podjętych działań: W 2018 r. funkcjonowała Miejska Wypożyczalnia Rowerów przy Dworcu Autobusowym w Śremie (skorzystały 164 osoby). W maju 2019 r. rozpoczął funkcjonowanie system Roweru Miejskiego (poniesione koszty: 70 356,00 zł).							
11	Zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla transportu pieszego, rowerowego i komunikacji publicznej	Gmina Śrem	2015	2020	W trakcie realizacji	1. Liczba podpisanych umów przetargowych na realizację inwestycji [szt.]	1	0
						2. Liczba pozyskanych dofinansowań [szt.]	0	0
	Opis podjętych działań: 1) 2018 r. (łącznie koszty: 2 753 655,63 zł) – Gmina Śrem wspólnie z firmą ENEA Oświetlenie sp. z o. o. realizowała program poprawy bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych (wykonano doświetlenie 13 przejść dla pieszych: ul. Jana Kilińskiego na wysokości kościoła pw. Najświętszego Serca Jezusa, ul. Jana Kilińskiego przy skrzyżowaniu z ul. Zieloną, ul. Jana Kilińskiego przy skrzyżowaniu z ul. Tadeusza Bora Komorowskiego, ul. Grunwaldzka przy stacji benzynowej, ul. Dezyderego Chłapowskiego przy przychodni zdrowia, ul. Grunwaldzka - Zamenhofa od strony Parku Śremskich Odlewników, ul. Dezyderego Chłapowskiego - skrzyżowanie z ul. Tadeusza Bora Komorowskiego, ul. Dezyderego Chłapowskiego - przy kwaciarni, Aleja Solidarności - przy skrzyżowaniu z ul. Fryderyka Chopina, ul. Jana Kilińskiego - przy skrzyżowaniu z ul. Stanisława Moniuszki, trzy dodatkowe instalacje oświetleniowe w rejonie skrzyżowania ulic: Stanisława Staszica i Grunwaldzkiej, – wykonano oświetlenie w Parku Ekologicznym im. Włodzimierza Puchalskiego, – wykonano rewitalizację fragmentu Parku Miejskiego im. Powstańców Wielkopolskich (rewitalizacja alejek spacerowych, montaż ławek, oświetlenia, koszy na śmieci, budowa schodów skarpowych), – przeprowadzono generalny remont i przygotowano do nowego sezonu pięć samoobsługowych stacji naprawy rowerów na terenie miasta Śrem,							

Lp.	Działanie	Beneficjent	Planowany okres realizacji		Stan realizacji	Wskaźniki monitorowania	Okres sprawozdawczy	
			od	do			2018	2019
Transport								
	<ul style="list-style-type: none"> – kontynuowano funkcjonowanie bezpłatnej Komunikacji Miejskiej w Śremie; 2) 2019 r. (łącznie koszty: 2 531 560,93 zł): <ul style="list-style-type: none"> – wykonano doświetlenie pięciu przejść dla pieszych (ul. Grunwaldzka – przy kościele pw. Mądrości Bożej, ul. Jana Kilińskiego – skrzyżowanie z ul. Nowowiejskiego, Aleja Solidarności – przy skrzyżowaniu z ul. Karola Szymanowskiego, ul. Gen. Wł. Sikorskiego – przy skrzyżowaniu z ul. Floriana Marciniaka, ul. Ludwika Zamenhofs – przed skrzyżowaniem z ul. Jana Kochanowskiego), – wykonano generalny remont pięciu stacji samoobsługowych naprawy rowerów, – kontynuowano funkcjonowanie bezpłatnej Komunikacji Miejskiej w Śremie, – wybudowano miasteczko rowerowe przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Dąbrowie, – złożono wnioski o dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej opracowania „Strategii rozwoju elektromobilności dla gminy Śrem na lata 2020-2036”. 							
12	Budowa kładki pieszo-rowerowej nad kanałem ulgi rzeki Warty wraz ze ścieżką pieszo-rowerową do Zbrudzewa oraz w kierunku Mechlina	Gmina Śrem	2018	2020	W trakcie realizacji	Liczba osób korzystających ze szlaku pieszo-rowerowego	0	0
Opis podjętych działań: w 2019 r. została przeprowadzona procedura przetargowa, otwarcie ofert nastąpiło pod koniec roku.								
13	Modernizacja infrastruktury transportu publicznego	PKS Poznań S.A.	2016	2020	Nie zrealizowano	-		
14	Budowa zintegrowanego węzła przesiadkowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Śremie – etap I	Gmina Śrem	2017	2019	Zrealizowano	1. Liczba kursów obsługiwanych przez nowy przystanek autobusowy	-	6
						2. Liczba samochodów korzystających z parkingów Park&Ride	-	23 729

Lp.	Działanie	Beneficjent	Planowany okres realizacji		Stan realizacji	Wskaźniki monitorowania	Okres sprawozdawczy	
			od	do			2018	2019
Transport								
	Opis podjętych działań: Zadanie dotyczy budowy węzła przesiadkowego przy ul. Stary Rynek w Śremie. Zakres prac obejmował m. in.: budowę 132 miejsc parkingowych, utworzenie przystanku autobusowego, wymianę nawierzchni jezdni i chodników. Poniesione koszty: 3 691 000,00.							
15	Budowa zintegrowanego węzła przesiadkowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Śremie – port rzeczny	Gmina Śrem	2017	2019	Nie zrealizowano	-		
16	Budowa zintegrowanego węzła przesiadkowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Śremie – etap II	Gmina Śrem	2017	2019	Zrealizowano	Liczba samochodów korzystających z parkingów [szt.]	-	721
	Opis podjętych działań: Zadanie dotyczy budowy węzła przesiadkowego przy ul. Ludwika Zamenhofs w Śremie. Zakres prac obejmował m. in.: budowę 73 miejsc parkingowych, monitoring, budowę drogi dojazdowej. Poniesione koszty: 1 586 930,00.							
Edukacja i dialog społeczny								
17	Realizacja planów edukacyjnych dla szkół z zakresu OZE	Gmina Śrem	2015	2020	W trakcie realizacji	1. Liczba osób objętych kampaniami edukacyjnymi [osoba]	ok. 6000	
18	Uczestnictwo w ogólnoswiatowych bądź europejskich wydarzeniach związanych z oszczędzaniem energii bądź ochroną klimatu (np. Dni Ziemi, Dzień bez samochodu)	Gmina Śrem	2015	2020	W trakcie realizacji	1. Liczba osób objętych kampaniami edukacyjnymi [osoba]		
	Opis podjętych działań: – kampania informacyjna dot. udziału w akcji „60+ Godzina dla Ziemi” - przykład aktywnego uczestnictwa poprzez wyłączenie na godzinę oświetlenia wieży wodociągowej w Śremie,							

Lp.	Działanie	Beneficjent	Planowany okres realizacji		Stan realizacji	Wskaźniki monitorowania	Okres sprawozdawczy	
			od	do			2018	2019
Edukacja i dialog społeczny								
	<ul style="list-style-type: none"> – promowanie uczestnictwa w Europejskim Tygodniu Zrównoważonego Transportu i obchody Dnia bez Samochodu (22 września), zachęcanie mieszkańców do korzystania z bezpłatnej Komunikacji Miejskiej w Śremie, – kampania „Kochasz dzieci, nie pal śmieci!”/”Dbaj o siebie, nie pal śmieci!” - kampania uświadamiająca szkodliwość spalania odpadów w paleniskach domowych (2018), kampania informacyjna Śrem antySMOGOWO prowadzona na stronie internetowej gminy (www.srem.pl) (2019), – konkurs „Najpiękniejszy List w Gminie” organizowany w placówkach oświatowych w ramach krajowej akcji ekologicznej „Listy dla Ziemi”, – Gminny Konkurs Ekologiczny „PUSZKObranie”, – Sprzątanie Świata – ogólnoswiatowa kampania na rzecz promowania właściwego pozbywania się odpadów, ich recyklingu oraz ograniczania ich produkcji; w akcji uczestniczą głównie placówki oświatowe z terenu gminy Śrem (szkoły, przedszkola), – „Stop wypalaniu traw” – kampania uświadamiająca szkodliwość wypalania roślinności; – kontrole gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów (promowanie szkodliwości spalania odpadów w paleniskach domowych), – uruchomienie w 2019 r. systemu Roweru Miejskiego (promowanie alternatywnych systemów transportu) – akcja informacyjna na stronie internetowej Urzędu: www.srem.pl; <p>Poniesione koszty: 750,51 zł (2018 r.); 1 369,74 zł (2019 r.).</p>							
Administracja publiczna								
19	Wprowadzenie systemu zarządzania energią w budynkach użyteczności publicznej i urządzeniach komunalnych (np. wodociągi, oczyszczalnie ścieków)	Gmina Śrem	2015	2020	W trakcie realizacji	1.Liczba zainstalowanych urządzeń pomiarowych [szt.]	0	0
Uwagi: monitoring w budynkach użyteczności publicznej prowadzony jest na bieżąco na podstawie bazy danych SIM (System Informacji o Mediach).								
20	Wprowadzenie wymogów w zakresie nowego budownictwa na cele użyteczności publicznej (w kierunku budynków zeroenergetycznych lub plusenergetycznych)	Gmina Śrem	2015	2020	Nie zrealizowano	-		

Lp.	Działanie	Beneficjent	Planowany okres realizacji		Stan realizacji	Wskaźniki monitorowania	Okres sprawozdawczy	
			od	do			2018	2019
Administracja publiczna								
21	Wprowadzenie wymogów w zakresie nowego budownictwa wielorodzinnego na obszarze gminy	Gmina Śrem	2015	2020	Nie zrealizowano	-		
22	Wprowadzenie rozwiązań typu e-urząd, dzięki którym ograniczone zostaną osobiste wizyty w urzędach	Gmina Śrem	2015	2020	W trakcie realizacji	Liczba osób korzystająca z systemu e-urząd	960	2317
	Uwagi: Łączna ilość pism kierowanych do Urzędu Miejskiego w Śremie za pośrednictwem platformy ePUAP.							
23	Wyszukiwanie i promocja dobrych praktyk na obszarze gminy	Gmina Śrem	2015	2020	W trakcie realizacji	Liczba wprowadzonych dobrych praktyk	b.d.	
<p>Uwaga: brak zasadności wskazania bezwzględnej wartości wskaźnika monitorowania; podjęte działania stanowią przykłady dobrych praktyk.</p> <p>Przykłady podjętych działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakup wody do picia w Urzędzie Miejskim w Śremie w butelkach szklanych, - stosowanie papieru ekologicznego do drukowania dokumentów, - ograniczenie opakowań plastikowych na stoiskach gastronomicznych podczas imprez współorganizowanych przez Gminę (festyn „Jesień na Łęgach Mechlińskich”), - stopniowe ograniczanie opakowań foliowych w sklepach na rzecz opakowań papierowych, - promocja stosowania ekotoreb, - stosowanie woreczków biodegradowalnych w „psich stacjach”, - zrębkowanie gałęzi i obsypywanie zrębkami rabat kwiatowych, - montaż na Cmentarzu Komunalnym regału na znicze nadające się do powtórnego wykorzystania. 								
24	Utworzenie stanowiska energetyka gminnego	Gmina Śrem	2015	2020	Zrealizowano	1. Liczba utworzonych stanowisk energetyka [szt.]	0	0

Lp.	Działanie	Beneficjent	Planowany okres realizacji		Stan realizacji	Wskaźniki monitorowania	Okres sprawozdawczy	
			od	do			2018	2019
Administracja publiczna								
Uwagi: zadanie zrealizowano w 2016 r.; stanowisko nadal funkcjonuje.								
25	Wprowadzenie zrównoważonych niskoemisyjnych „Zielonych” zamówień publicznych (np. w obszarze urzędów biurowych, w obszarze transportu publicznego oraz floty pojazdów służbowych gminy)	Gmina Śrem	2015	2020	W trakcie realizacji	1. Liczba zakupionych urządzeń z zakresu zamówień publicznych [szt.]	0	2
Uwagi: przeprowadzono dwa zamówienia publiczne spełniające kryteria „Zielonych” zamówień publicznych.								
26	Koordinacja planowania przestrzennego	Gmina Śrem	2017	2020	W trakcie realizacji	1. Odsetek mpzp obejmujących swoim zasięgiem obszar gminy, w których uwzględniono konieczność rozpatrywania wpływu dokonywanych zmian na realizację celów określonych w PGN [%]	0,0	0,0
Uwagi: Brak możliwości oszacowania wskaźnika monitorowania.								

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych od podmiotów zobowiązanych do realizacji PGN

3. WNIOSKI

W PGN przewidziano do realizacji pięć przedsięwzięć w obszarze *Energetyka*. W okresie sprawozdawczym podjęto realizację czterech zadań. Ze względu na realizację zadania związanego z instalowaniem odnawialnych źródeł energii tj. elektrowni wiatrowych przez indywidualnych inwestorów, brak jest informacji o ilości instalacji czy wielkości produkcji energii elektrycznej.

Według dostępnych danych, nastąpiło zwiększenie obszarów podłączonych do sieci ciepłowniczej: wykonano sześć przyłączy ciepłych do budynków mieszkalnych wielorodzinnych, budynku Spółdzielni Mieszkaniowej w Śremie, budynku Jednostki Wojskowej w Śremie oraz budynku usługowego przy ul. Ludwika Zamenhofa w Śremie.

Dzięki wsparciu finansowemu z budżetu gminy Śrem w formie dotacji celowych, dokonano modernizacji łącznie 173 źródeł ogrzewania, udzielono również dotacji na realizację inwestycji związanych z montażem mikroinstalacji do produkcji energii elektrycznej (siedem dotacji na montaż paneli fotowoltaicznych).

W obszarze *Budownictwo i gospodarstwa domowe* do realizacji przewidziano trzy zadania zmierzające do stopniowej poprawy jakości powietrza oraz ograniczania niskiej emisji m.in. poprzez kompleksową termomodernizację budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych. W latach 2018-2019 zrealizowano dwa zadania: przeprowadzono termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej Nr 6 w Śremie oraz modernizację energetyczną dwóch budynków mieszkalnych wielorodzinnych będących w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej w Śremie. Ze względu na brak środków finansowych nie wykonano termomodernizacji obiektów Katolickiego Centrum Edukacji i Kultury w Śremie.

Spśród ośmiu zadań w obszarze *Transport* sześć zrealizowano lub podjęto realizację. Obejmowały one budowę i remonty dróg, węzłów przesiadkowych czy propagowanie transportu pieszego i rowerowego jako alternatywy dla transportu samochodowego. Wybudowano i przebudowano łącznie 4,6 km dróg będących własnością gminy, wybudowano dwa węzły przesiadkowe wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Śremie, wykonano oświetlenie w Parku Ekologicznym im. Włodzimierza Puchalskiego oraz rewitalizację fragmentu Parku Miejskiego im. Powstańców Wielkopolskich. Ponadto, w celu ograniczenia emisji ze środków transportu na terenie gminy funkcjonowała bezpłatna komunikacja miejska wprowadzona w 2016 r.

W wyniku współpracy gminy Śrem i Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie, funkcjonowała wprowadzona w latach poprzednich w ramach kampanii ROWEROWY ŚREM – bezpłatna Miejska Wypożyczalnia Rowerów, która od 2018 r. mieści się przy ul. Powstańców Wielkopolskich 4

(przy Dworcu Autobusowym PKS). W maju 2019 r. wprowadzono system Roweru Miejskiego obejmujący pięć stref.

W celu zachęcenia do korzystania z roweru jako środka transportu, w okresie sprawozdawczym, przeprowadzono generalny remont pięciu samoobsługowych stacji naprawy rowerów, mieszczących się w różnych częściach miasta.

Gmina zapewnia odpowiednie warunki do rozwoju transportu pieszego i rowerowego realizując szereg innych działań, np. we współpracy z firmą ENEA Oświetlenie Sp. z o. o. - program poprawy bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych poprzez ich doświetlenie (łącznie 18 miejsc). Ponadto, w 2019 r. przy szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Dąbrowie powstało miasteczko rowerowe.

Ze względu na brak środków finansowych i inne plany inwestycyjne nie podjęto realizacji zadań związanych z modernizacją infrastruktury transportu publicznego (Dworzec Autobusowy PKS w Śremie) oraz budową zintegrowanego węzła przesiadkowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Śremie – port rzeczny.

W PGN przewidziano prowadzenie działań pozainwestycyjnych, w tym w szczególności z zakresu *Edukacji oraz dialogu społecznego*. Jednym z założeń PGN jest dążenie do podniesienia świadomości mieszkańców na temat korzyści płynących z wdrożenia działań proekologicznych. W ramach edukacji ekologicznej gmina Śrem prowadzi szereg cyklicznych akcji i konkursów zapraszając do udziału placówki oświatowe. Zakres tematyczny projektów edukacyjnych jest zróżnicowany. W latach 2018-2019 przeprowadzono następujące kampanie promocyjno-edukacyjne:

- konkurs „Najpiękniejszy List w Gminie” organizowany w ramach krajowej akcji ekologicznej „Listy dla Ziemi”,
- „Sprzątanie Świata” – ogólnoswiatowa kampania na rzecz promowania właściwego gospodarowania odpadami, ich recyklingu oraz ograniczania ich produkcji; w akcji uczestniczą głównie placówki oświatowe z terenu gminy Śrem (szkoły, przedszkola),
- kampania edukacyjna „Dbaj o siebie, nie pal śmieci!” (ulotki, billboardy) – skierowana do mieszkańców gminy Śrem w celu podnoszenia świadomości ekologicznej na temat szkodliwości wykorzystywania do celów grzewczych odpadów jako paliwa w piecach i kotłowniach domowych,
- kampania informacyjna Śrem antySMOGOWO prowadzona na stronie internetowej gminy (www.srem.pl) – uhonorowana przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu nagrodą w ramach XIX edycji Konkursu „Działania proekologiczne i prokulturowe w ramach strategii rozwoju województwa wielkopolskiego”,

- uczestnictwo w akcji „Godzina dla Ziemi” – przykład aktywnego uczestnictwa poprzez wyłączenie w dniu akcji na godzinę oświetlenia wieży wodociągowej (akcja ma na celu uświadomienie mieszkańcom konieczności podjęcia działań przeciwdziałających zmianom klimatu i pogłębiającej się degradacji środowiska naturalnego),
- Gminny Konkurs Ekologiczny „PUSZKObranie”,
- uczestnictwo w akcji „Dzień bez samochodu”,
- kontrole gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów prowadzone przez Straż Miejską w Śremie,
- „Stop wypalaniu traw” – kampania uświadamiająca szkodliwość wypalania roślinności.

W obszarze *Administracja publiczna* przewidziano do realizacji osiem nieinwestycyjnych zadań administracyjnych i organizacyjnych służących ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych. W okresie sprawozdawczym zrealizowano lub podjęto realizację pięciu z nich. Zadania dotyczące wprowadzenia wymogów w zakresie nowego budownictwa na cele użyteczności publicznej (w kierunku budynków zeroenergetycznych lub plusenergetycznych) oraz w zakresie nowego budownictwa wielorodzinnego na obszarze gminy związane są z obowiązującymi przepisami w tym zakresie i nie leżą w kompetencjach gminy. Nie wprowadzono takich przepisów na szczeblu krajowym. Podobnie, nie wprowadzono przepisów dotyczących wymogu uwzględniania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego konieczności rozpatrywania wpływu dokonywanych zmian na realizację celów określonych w PGN.

Realizacja działań ujętych w PGN niewątpliwie przyczynia się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, co pozytywnie wpływa na zdrowie i jakość życia mieszkańców. W przyszłych latach należy kontynuować obraną drogę w opisanych obszarach interwencji i w dalszym ciągu szczególną wagę przykładac do zadań mających na celu osiągnięcie dobrego stanu powietrza, w szczególności zmniejszenie stężeń pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu w powietrzu. Tym bardziej, że realizacja założeń dokumentu przyczynia się do wypełniania zobowiązań nałożonych na gminę w obowiązującym „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”, przyjętym uchwałą Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. poz. 5954).